

УДК 658.7

УДОСКОНАЛЕННЯ УПРАВЛІННЯ ТРАНСПОРТНИМИ І СКЛАДСЬКИМИ ПРОЦЕСАМИ НА ПІДПРИЄМСТВАХ

Руденко Ганна Ростиславівна, кандидат економічних наук, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця, Харків, Україна

Анотація — Розроблено теоретичні та практичні рекомендації щодо удосконалення управління транспортними і складськими процесами на вітчизняних підприємствах. Застосування удосконалених теоретико-методичних положень, запропонованого методичного і технологічного забезпечення підвищить ефективність роботи підприємств у цілому.

Ключові слова — бізнес-функції, запаси, оптимізація, складські процеси, транспортні процеси, управління.

Актуальність теми дослідження визначається сучасними зовнішніми та внутрішніми змінами у світовій та вітчизняній економіці, підвищенням конкуренції та необхідністю розвитку діяльності підприємств. У зв'язку з цим управління логістичними процесами на підприємстві відграє важливу роль у його функціонуванні, тому що замовники хочуть отримати свій товар якнайшвидше та витратити на це мінімум грошових коштів і часу. Кількість підприємств, які надають транспортні та складські послуги, постійно зростає, але також зростають конкуренція та вимоги до якості надаваних транспортних і складських послуг.

Дослідженню сутності та особливостей здійснення логістичних процесів на підприємствах та управлінню ними присвячені праці таких вітчизняних і зарубіжних вчених: Є. В. Крикавського, М. А. Окландера, А. М. Гаджинського, В. В. Лукинського, С. О. Владимірова, О. С. Каравайської, В. М. Курганова, С. М. Гіберта, А. В. Гутиніна, Ю. М. Неруша, Ф. Ж. Авулчасвої, І. Г. Смирнова та ін. [1–6]. Враховуючи те, що на ринку транспортних і складських послуг у різних країнах є свої особливості, можна сказати, що є необхідність розвитку досліджень у цьому напрямку.

Метою роботи є розробка рекомендацій щодо удосконалення управління транспортними і складськими процесами на підприємствах.

Система управління логістичними процесами на підприємстві покликана забезпечити бажаний рівень обслуговування з мінімальними загальними витратами. При цьому управління реалізує конкретні цільові установки підприємств. Такими установками можуть бути, наприклад, забезпечення поставки продукції в потрібний термін з найменшими витратами або підтримання необхідного рівня обслуговування. Управління в цьому випадку значною мірою спрямоване на координацію діяльності всіх підрозділів, зайнятих діяльністю із закупівлі та збуту продукції [1; 2].

Проблемним місцем у діяльності вітчизняних підприємств можна вважати відсутність інформаційної системи, яка зв'язувала б усі відділи підприємства, що дозволяло б оперативно отримувати та зберігати необхідну інформацію.

Діяльність будь-якого підприємства пов'язана з ризиками, тому управління ними означає виявлення, аналіз і регулювання тих ризиків, які можуть загрожувати майну і прибутковості підприємства. Тому необхідно розробити алгоритм прийняття ризик-рішень при традиційному управлінні. Керівникам вітчизняних підприємств рекомендується переймати досвід зарубіжних партнерів і підлаштовуватися під зміни у сучасному економічному середовищі.

Найменш керованими вітчизняними підприємствами ризиками є:

ризик несвоєчасної доставки продукції споживачам через проблеми, пов'язані з транспортуванням;

ризик збоїв у постачальницькій діяльності підприємства через проблеми, пов'язані з транспортуванням продукції.

Зменшити ризики у будь-якій господарській діяльності підприємств можливо лише за умови обґрунтування управлінських рішень та підвищення ефективності бізнес-функцій. Отже, наявність ризику стосується виявлення невизначеності зовнішнього та внутрішнього характеру, пов'язаної з поточними проблемами чи з відхиленням від планових завдань.

Підвищення ефективності управління логістичними процесами дозволяє швидше ліквідувати проблеми, які виникають у бізнес-процесах підприємства, покращити режим діяльності та підвищити продуктивність персоналу. Необхідно розробляти і приймати максимально ефективні рішення. При цьому вивчаються внутрішні і зовнішні чинники, які впливають на функціонування підприємства [3].

Сучасною тенденцією у розвитку управління логістичними процесами на підприємствах у західноєвропейських країнах є формування загальноєвропейської системи руху товару, яка передбачає наявність декількох опорних логістичних центрів, а також регіональних логістичних товарно-розподільних центрів, які взаємодіють один з одним. Це дозволить врегулювати і прискорити рух матеріальних потоків і забезпечити його безперервність. Перспективним напрямком досягнення ефективності управління логістичними процесами, зокрема логістичного управління запасами, є зв'язок концепції логістичного управління запасами і процесного підходу. Логістичне управління запасами повинно спрямовуватися на досягнення високої економічної ефективності логістики запасів, що передбачає знаходження компромісу між зменшенням витрат, пов'язаних із запасами, задоволенням потреб споживачів товарів та забезпеченням потреб процесу функціонування підприємства [4–6].

У зарубіжних країнах удосконалення управління транспортними і складськими процесами відбувається шляхом використання новітніх технологій, різноманітних ресурсів для якісного управління, програм та новітніх девайсів, які роблять управління простішим. Для ефективного управління вантажними перевезеннями необхідно, у

першу чергу, забезпечити скорочення простоїв рухомого складу під операціями і в очікуванні на них та підвищити рівень використання вантажопідйомності і місткості транспортних засобів.

Для удосконалення управління транспортними процесами на підприємствах необхідно:

систематизувати функції з ефективного управління транспортними процесами на підприємстві та розробити методичні рекомендації щодо визначення оптимальних маршрутів доставки за допомогою, наприклад, системи Qguar TMS і застосування транспортної задачі, що дозволить економити грошові кошти на паливі та запчастинах, а також оптимізувати відстань та витрати на доставку вантажів до місця призначення;

розробити методичний підхід до удосконалення управління транспортними процесами на підприємстві через комплексне застосування методів ABC-аналізу та експертного, що дозволить визначити найважливіші маршрути вантажоперевезень та якість управління транспортними процесами на підприємстві і вчасно розробити оптимізаційні заходи, щоб ліквідувати простої транспортних засобів;

розробити методичні рекомендації щодо удосконалення технології управління транспортними процесами, у т. ч. шляхом заміни транспортних засобів з автомобільного парку підприємства чи їх продажу, що дозволить оптимізувати кількісний та якісний склад автопарку та підвищити конкурентоспроможність підприємства;

розробити методичні рекомендації щодо встановлення найменш керованих підприємством ризиків і після встановлення передачі частини його логістичних бізнес-функцій на аутсорсинг, що дозволить скоротити витрати підприємства на транспортне, складське чи інше обслуговування;

розробити методичний підхід до удосконалення транспортної бізнес-функції підприємства, наприклад, через впровадження системи контролю за рухомими об'єктами GPS Garmin та використання математичного моделювання, що дозволить визначити оптимальний маршрут транспортування, еконо-

мію на паливі та запчастинах, а також оптимізувати відстань і витрати на доставку товарів від постачальника на склади підприємства;

розробити робочу програму, яка дозволить оптимально організувати роботу основних та змінних водіїв, а також транспортних засобів підприємства;

розробити методичні рекомендації щодо удосконалення технології навантаження та розвантаження товарів, що дозволить зменшити трудомісткість та матеріальні витрати на навантаження і розвантаження транспортних засобів.

Для удосконалення управління складськими процесами на підприємствах необхідно:

розробити методичні рекомендації з удосконалення технологічного процесу на складі підприємства, що дозволить оптимально розміщувати товари на складах підприємства за допомогою методу визначення «гарячої та холодної зон» та розрахувуючи фіксований розмір замовлення;

розробити заходи з удосконалення управління матеріальними запасами на підприємстві шляхом використання ABC-аналізу та оптимізації кількості замовлень, що дозволить підприємству підвищити свою конкурентоспроможність та ефективність торговельної діяльності;

розробити методичні рекомендації зі здійснення математичного прогнозування обсягу запасів і витрат на їх зберігання на складах підприємства та використання транспортної задачі, що дозволить розрахувати ці витрати на наступний період та визначити оптимальний маршрут транспортування, економію на паливі та запчастинах;

розробити методичні рекомендації з впровадження комплексної інформаційної системи управління підприємством, що дозволить усунути існуючі недоліки, комплексно автоматизувати його логістичні процеси, побудувати цілісний інформаційний простір та забезпечити додаткові вигоди.

Практичне впровадження запропонованих заходів допоможе підприємству організувати більш якісне здійснення логістичних процесів та управління ними, покращити функціонування підприємства та досягти вищих показників економічної ефективності від здійснення господарської діяльності.

Застосування удосконалених теоретико-методичних положень, запропонованого методичного і технологічного забезпечення підвищить ефективність роботи підприємств у цілому.

Таким чином, було розроблено теоретичні та практичні рекомендації щодо удосконалення управління транспортними і складськими процесами на вітчизняних підприємствах. Подальшому дослідженню підлягає зарубіжний досвід щодо ефективного здійснення логістичних процесів на підприємствах.

Список використаної літератури

1. Авулчаева Ф. Ж. К проблемам развития современной теории транспортной логистики / Ф. Ж. Авулчаева // Современные научные исследования и инновации. – 2016. – № 2. – С. 482–486.
2. Гутынин А. В. Транспорт и грузовые потоки / А. В. Гутынин // Интегрированная логистика. – 2016. – № 2. – С. 19–25.
3. Крикавський Є. В. Логістика. Основи теорії : підручник / Є. В. Крикавський. – Львів: НУ «Львівська політехніка», «Інтелект-Захід», 2006. – 416 с.
4. Курганов В. М. Транспорт и склад в цепи поставок товаров: учебн.-практ. пособие / В. М. Курганов. – М. : Книжный мир, 2012. – 424 с.
5. Лукинський В. В. Транспортировка в логистике : учеб. пособ. / В. В. Лукинський, В. С. Лукинський, И. А. Пластунок. – СПб. : СПбИЭУ, 2012. – 140 с.
6. Неруш Ю. М. Транспортная логистика : учебник / Ю. М. Неруш, С. В. Саркисов. – М. : Юрайт, 2016. – 352 с.

Автор

Руденко Ганна Ростиславівна, доцент, Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця (e-mail: hanna.rudenko@hneu.net).

Тези доповіді надійшли 08 лютого 2018 року.

Опубліковано в авторській редакції.